

Szüret árán – téglák Nevében él a Ház

Szegediek a pusztamérgesi térszben

Nem volt díszes népfrent-meghívója, mégis sokan eljöttek. Tegnap, szombaton a kora reggeli órákban benépesült a Széchenyi tér. Pontosabban csak az egyik oldala. A városháza előtt sokan topogtak, fázósan húzták össze magukon az anorákot, a melegítőt. Egy járókelő megszólította a szép lányokat:

— Hova ilyenkor?
— Jégpályát építeni — mondta egy hosszú hajú, huszoneves, huncutul.

A másik a választ még megtoldotta: — Pusztamérgesre.

Az „idegen” nem tudott mit kezdeni a szöveggel, úgy nézett a csoportra, mint a Mikroszkóp Színpad társulatára. De a hír igaz, a lányok nem ugratták a járókeleket. Pusztamérgesre utaztak szegediek szüretre, keresetüket pedig felajánlották a műjégpálya építésére.

A falu határában az út szélén vödörrel, puttonnyokkal várták a Rizling Tsz szakemberei az érkezőket. Mire kisütközött a nap, a homokos dűlőre befordultak az Ikarusok. Öt perc sem telt el, és a szegediek már ott guggoltak a sárguló pirosló fűrtök mellett.

Dr. Szél István nyugdíjas orvostól is az iránt érdeklődtem, mennyire kultiválja a téli sportokat.

— Majd az unokák — mondta, amint a fűrtöket elrendezte a vödörben.

— Nem látott egy puttonnyost? — kérdezte tőlem — mert az asszonyok már berzenkednek, hogy nem tudnak haladni.

Púpozottan sorakoztak a vödörök, sokan felegyenesedtek, pihenőt tartottak. Dr. Szél István a szomszédos sorra mutatott: — Mind Tarjánból jöttek.

A „mind” közül megismerem Adámik Andrásné, a tarjáni III. népfrentkörzet elnökét.

— Akire számítottunk, itt van. Szívesen veszünk részt ebben a nagy megmozdulásban. Azt hiszem, Szegeden soha sem dolgoztak társadalmi munkában olyan nagy céllal, mint most a jégpályaépítés. Népfrentbi-

Nagy László felvétele

Szegediek szüretre indulás előtt a Széchenyi téren

zottságunk mindegyik akciónál ott volt.

Ő is az utat kémlelte, a puttonyokat várta. Helyettük futva jött Donáth Miklós, a népfrent városi bizottságának munkatársa. Nyugtat, magyaráz. A szőlőtáblák között eltűntek az emberek, s nehéz felbecsülni, hányan is utaztak ide. A népfrent szervezte ezt a szüretelést, így Donáth Miklós gyorsan felvilágosított.

— Több mint ötven üzemtől, intézménytől, vállalat-tól 330-an jöttek.

Az indulásnál késeket osztogatott és már akkor furdait az oldalamat a kíváncsiság, az ilyen speciális szerszámokat, köztudottan nem népfrent-székfűzőkban gyártják, honnan hát a pengék?

— A Nívó Ipari Szövetkezet adta a nyelet, a Szerszámkovács és Vasipari Szövetkezet pedig a pengét. A 600-as Szakmunkásképző Intézet diákjai pedig megcsinálták a késeket. Társadalmi munkások segítettek társadalmi munkásoknak.

Végre megérkeztek a puttonyok. Felgyorsult a szüretelés. Grund Dezsó, a Tarban Lakásszövetkezet karbantartója esküszik, hogy

egész napi kalapálás nem olyan fárasztó, mint a földön órákon guggolni. Dr. Lele Andrásné, az Ezermester Vállalat területi igazgatója pedig azt bizonygatta, inkább kúporog a szőlőfűrtök mellett, mintsem, hogy nyakába vegye a nagy vas-edényt.

— Már csak azért is megérte, hogy ide kijöttünk, mert egész heti üldögélés után egy kicsit mozogtunk — mondta. Helyeslő egyetértés mindentelől, majd a csöndet Ujszászi Istvánné, a szegedi Kender adminisztrátora törte meg.

— Szedünk mi annyit szőlőt, ami az eodünket kifutja? Nevetés volt a válasz. Néhány táblával arrébb a társadalmi szövetkezet elnöke, Vecsernyés Ferenc szüretelt. Ujszásziné kérdését megismételtem.

— Egy térsztag napi öt mázsa szőlőt szed le. Aki nem szakember, nincs gyakorlat, az két-három mázst szüretel. És ez szép teljesítmény. Ez a háromszáz ember körülbelül 25–30 ezer forintot kereshet.

Ez is néhány téglá — jégkocka

H. M.

Annak idején beszámoltunk róla: a múlt hónap közepétől új igazgatója van a szegedi Ifjúsági Háznak. Az intézmény, fennállásának eddigi három és fél éve alatt, sokak véleménye szerint, csak részben tudott megfelelni azoknak a kívánalmaknak, melyeknek jegyében létesült. Az okok sokfélék, az Ifjúsági Ház eddigi története nevezhető bonyolultnak vagy akár ellentmondásosnak is, egy valami viszont tény: idén össze új korszak kezdődik a Tisza-parti építményben — s talán nem is csak a személyi változások miatt.

Havasí Zoltán, az Ifjúsági Ház új igazgatója szerint a jövőben elsősorban is több figyelmet szentelnek a fiatalok 14–18 év közötti rétegeinek. A cél az, hogy minél nagyobb számban legyenek részesei a tizenévesek a ház egész tevékenységének. Ehhez pedig arra is szükség van, hogy az eddigi, műsor-szolgáltató jellegű modellől kissé elszakadjanak. Jobban szeretnék aktivizálni az ide betérőket — úgy, hogy a reálisan felmért igényeknél is többet nyújtsanak nekik.

Tárgyilagosan szemlélve a helyzetet, tévedés lenne azt hinni, hogy gyökeres változás történik: az eddig jól bevált ötleteknek ezután is helyük lesz a programok között (például az irodalmi kávéházak). Az is igaz viszont, az utóbbi hónapokban gyakorlatilag senmiféle rendezvényt nem tartottak az intézményben Varga Mátyas kiállításán kívül. Az igazgató úgy fogalmaz: sokáig takaréklángon égett, dolgozott az Ifjúsági Ház, hirtelen nem lehet a lángot túl nagyra csavarni. (A közbevetett kérdésre: mert robbanhat? — diplomatikusan mosoly a válasz.)

Mindazonáltal újra kezdődnek a programok: még ebben a hónapban, 23-án rendezik meg a Diákcentrum egész napos programdömpingjét, amelyben többek között amatőrfilmek mutatkoznak be, karikatúrasuli, diáksajtóklub, polkaszínó, népihangszer-bemutató szerepel a kínálatban, valamint minifórum, vagyis beszélgetés művészekkel, sportolókkal és KISZ-vezetőkkel. Az ifjúsági

legifjabbjai, az apróságok örülhetnek: ismét lesznek különböző gyermekmások, akárcsak dzsesszklub, és a már említett irodalmi kávéház is, ez utóbbi vendégei között novemberben Garas Dezsőt, Madaras Józsefet, Maros Gábor és Bencez Ilonát láthatja-hallhatja a közönség.

A város egész közművelődési rendszerében kell végre elhelyezni az intézményt, hiszen eddig kissé „kilógott” onnan — összegezi a feladatok az igazgató. Sokféle újítást feltételez törekvés: több lehetőséget adni például a szegedi amatőröknek, jobban összehangolni a programokat más közművelődési

intézményekkel, egyáltalán: élni az adottságokkal, kihasználni a feltételeket — már azokat amelyek biztosítottak. Az Ifjúsági Ház társadalmi vezetősége is most van új-jaalakulóban. Azzal a céllal (is), hogy ezután ne csak a tanácsadó testület funkcióját lássa el, hanem vegyen részt az operatív irányító munkában.

A takarékláng tehát a szándékok szerint nőni fog. Ehhez pedig mindenképpől arra lesz szükség, hogy az Ifjúsági Ház elnevezés első része hangsúlyozódjék, méghozzá igen erősen. Végére is nevében él — a Ház.

D. L.

Küzdelem a gázkitöréssel

Somogyi Károlyné felvétele

A célszerszám illesztése nagy pontosságot igényelt

Változatlan erővel folytatódott tegnap a küzdelem a Tisza—Maros szögben csütörtökön délelőtt kitört termelőkút megfékezésére. A Nagyalföldi Kőolaj és Földgáztermelő Vállalat kitérés-védelmi osztaga — miközben

a tűzoltóság perccenként négy köbméter víz visszacsajtolásával nedvesítette a gázt — pénteken délután többszöri próbálkozással sem tudta iszappal elfojtani a kitérést.

A hetven atmoszféra nyomással feltöltő gáz legyőzésére ezért tegnap új módszert alkalmaztak. A sérült tolózár leszerelésének bonyolult és veszélyes műveletét gondosan előkészítették, a legapróbb mozdulatot is megtervezték. Szükség volt egy speciális célszerszámmra is, mely az algyői központ műhelyéből rövid idő múltán megérkezett a helyszínre. A déli órák pénteken a célszerszám illesztésével teltek — a milliméterpontosság ugyanis elengedhetetlen követelmény. A munkálatok további szakaszában a sérült tolózár eltávolítása, s az új szerkezet felszerelése ugyanilyen bonyolult feladatnak ígérkezett, hiszen a kút-aknában, a gázszugár közvetlen közelében dolgozóknak biztonságát egyetlen hibás mozdulat is veszélyeztethetné.

A feladat felét, a sérült tolózár eltávolítását tegnap délután elvégezték, a munka ma folytatódik.

Országos néptáncialátkozó

Országos néptáncos találkozó kezdődött szombaton Szekszárdon mintegy ötszáz szereplővel. A Babits Mihály megyei művelődési központ színpadán Baranya, Bács-Kiskun, Csongrád, Fejér, Tolna, Vas és Veszprém megyéből tizenegy együttes néptáncosai és zenekari mutatták be válogatott versenyműsorukat. A bemutatót este táncművész követte.

Cserhálmj Imre

alapián állapítja meg. Az üzlethelviségek, garázsok és más, nem lakás céljára szolgáló helviségek, melyek a tanácsi értékesítésű lakásokkal együtt épültek, csak készpénz ellenében értékesíthetők, akár a vevő kizárólagos, akár a vevők közös tulajdonába kerülnek.

— Az ilyen lakások vásárlásához is nyújtható állami támogatás?

— A tanácsi értékesítésű lakások egy részénél — ha a tanács a kontingensből erről rendelkező határozatban jelöli ki a vevőt — állami támogatást kell nyújtani, átmenetileg 1985. december 31-ig.

— Mekkora lehet az állami támogatás mértéke?

— Egyszobás lakás esetében 60 ezer forint, másfél szobás lakás esetében 70 ezer forint, kétszobás lakás esetében 80 ezer forint, két és fél szobás lakás esetében 90 ezer forint, háromszobás lakás esetében 100 ezer forint. Az állami támogatást legfeljebb a vásárló jogos lakásigényéhez mérten a felső határnak megfelelő szobaszámú lakásra lehet megállapítani. Ebből a szempontból csak a vásárlóval közös háztartásban élő házastársat (élettársat), továbbá az általa eltartott gyermekét és más eltartott családtagot lehet figyelembe venni.

Munkáltatói támogatás

— Már több mint tíz éve létezik a dolgozók lakásépítésénél a munkáltatói támogatás. Csak milliárdokkal mérhető az eddigi így nyújtott segítség. Most még jobban előtérbe kerül ez a forma.

— Az 1983. január 1-től hatályos új jogszabály kidolgozása során lényeges szempont volt, hogy a munkáltatók pénzügyi lehetősége, a lakásépítési alap képzése az eddigieknél kiegyensúlyozottabbá váljék, a támogatásra felhasználható eszközökkel rugalmasabban lehessen gazdálkodni, bővíteni a támogatható építési formák köre, növekedni a társadalmi ellenőrzés. A munkáltató pénzügyi, valamint egyéb és természetbeni támogatást is adhat. A pénzbeni támogatást — lakásépítési alapiából — a következők szerint nyújthatja: hosszú lejáratú kamatmentes kölcsön; ad, vissza nem térítendő támogatást ad, a tanács vagy az OTP részére költségeket térít, dolgozói

elhelyezésére alkalmas lakóépületeket, lakásokat épít, vagy ilyen lakások építéséhez hozzájárul.

— A társadalmi munka ellenértéke is lehet forrása a munkáltatói lakásépítési alannak?

— Igen, méghozzá úgy, hogy a munkáltató szerv gazdasági eredményességétől függetlenül is ad lehetőségeit a lakásépítés támogatásához. Ezért, véleményünk szerint, a szakszervezetnek, a KISZ-szervezetnek egy-egy munkáltatónál az eddiginél lényegesen nagyobb részt kell vállalnia az ilyen munkák szervezésében, mert az igaz-ki kölcsönös támogatás, az igaz-ki öntevékenység a kollektíva segítsége lenne.

— Bizonyára időben megjelennek majd azok a jogszabályok, amelyek előírják, hogy a gazdasági egységeknél hogyan képezhető erre a célra pénzügyi alap.

— Igen, de ezek ismeretében a munkáltató-szervezetnek vagy a kollektív szerződésben, vagy — ahol ilyen nincs — külön szabályzatban kell meghatározni, hogy a helyi igényeknek, lehetőségeknek és a jogszabály előírásainak megfelelően, milyen támogatást nyújtanak dolgozóik lakásproblémáinak megoldásához. Ezeket a szabályokat a munkáltató szerv vezetője a szakszervezettel és a KISZ-szervezettel közösen alakítja ki. Előnyben kell részesíteni a fiatal házaspárokat, a többgyermekes családokat, továbbá — a leszerelést követő két éven belül — a sorkatonai szolgálatot teljesített dolgozókat is. A támogatás módját és mértékét ismertetni kell a többi dolgozóval, tehát a támogatást nyilvánosságra kell hozni: ez növeli a társadalmi ellenőrzést.

Hitel: felújításra, tatarozásra

— Átérve egy másik, közérdekű kérdésre: mire lehet még kölcsönt igényelni az OTP-től?

— Lakóházak (lakások) felújítására, tatarozására, lakások műszaki megosztására vagy kisebb lakások összevonására, nem lakás célját szolgáló helviségek lakássá alakítására, lakások bővítésére (toldalékpítés), lakások korszerűsítésére és közművesítésére, meglévő lakások, lakóépületek utólagos hőszigetelésére, valamint a gazdaságosabb, ésszerűbb fűtési módok bevezetésére.

— Persze, hitelek eddig is léteztek. Mekkora összegben?